

Komentář k posledním událostem v hygieně a hygienické službě

Od roku 2008 se výbor Společnosti hygieny a komunitní medicíny (SHKM) ČLS JEP trvale zabýval situací v hygieně, hygienické službě, transformací zdravotních ústavů a Státního zdravotního ústavu a nedostatky v primární prevenci v ČR. Byl nespokojen s ignorováním platné koncepce oboru hygiena a pokoušel se o jednání k těmto otázkám s hlavním hygienikem. Uskutečnilo se s dvěma členy výboru až po několika urgencích, výsledkem však nebyla žádná změna nepřijatelných tendencí ministerstva v řízení hygienické služby a SZÚ a podceňování primární prevence.

Výbor SHKM proto informoval zástupce výboru pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny parlamentu (dále výbor pro zdravotnictví PS), že ministerstvo zdravotnictví nevěnuje náležitou pozornost primární prevenci a neplní své povinnosti, které pro něj vyplývají z vládního usnesení programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR ZDRAVÍ 21. Dále informoval, že ministerstvo provedlo na Státním zdravotním ústavu neracionální organizační změny, jejichž veřejně nepřiznaným cílem byla příprava privatizace laboratoří ústavu. Upozornil také, že důsledkem organizačních změn na zdravotních ústavech byla destrukce infrastruktury podpory zdraví, která se odehrála v rozporu se zákonem o ochraně veřejného zdraví a vážně poškodila rozvoj primární prevence v ČR.

Výbor pro zdravotnictví PS od konce roku 2009 do března 2010 v těchto záležitostech několikrát interpeloval ministryni zdravotnictví, dostával však neadekvátní odpovědi, které bagatelizovaly závažnost problémů. Mezitím rychle postupovaly direktivně řízené změny působnosti a organizace zdravotních ústavů. Vyvolaly silný společenský neklid a řadu protestů. K diskusi o otázkách primární prevence a podpory zdraví a k jednání o kritice činnosti ministerstva měl sloužit seminář, o jehož uspořádání požádal ministerstvo výbor pro zdravotnictví PS s tím, že sdělení přednesou prof. Bencko a doc. Kříž a budou pozváni zástupci krajských hygienických stanic a zdravotních ústavů, lékařských fakult a Státního zdravotního ústavu. Účelem bylo vytvořit prostředí pro demokratickou diskusi. Ministerstvo však žádost výboru pro zdravotnictví PS nerespektovalo, zástupce lékařských fakult nepozvalo a zájemci o účast, vyjma ředitelů KHS a ZÚ dokonce nebyli na jednání vpuštěni. Se zájmem byl očekáván v programu uvedený referát hlavního hygienika „Vize hygienické služby“. Byl však přednesen jen historický přehled vývoje hygienické služby od r. 1952 do dnešní doby.

Výbor pro zdravotnictví PS, v časové tísní, na výsledky semináře nečekal a inicioval ve sněmovně hlasování, které ministryni zdravotnictví Juráskovou vyzvalo k zastavení restrukturalizace zdravotních ústavů a SZÚ a obnovení infrastruktury podpory zdraví a primární prevence. Ministryně sněmovně vyhověla a restrukturalizaci zastavila.

Výbor Společnosti hygieny a komunitní medicíny pokládá popsání vývoj za jistý pokrok, v překotném sledu událostí se však řada důležitých problémů nevyřešila a zůstává otevřená. Výbor SHKM očekává, že ministerstvo zdravotnictví poskytne příležitost v demokratické diskusi se zabývat řešením problémů primární prevence a podpory zdraví v ČR a dodržování koncepce hygieny. Hlavní hygienik na semináři 18. 3. 2010 slíbil, že výbor SHKM do 2 týdnů osloví.

23.3.2010

Komentář je oficiálním stanoviskem výboru SHKM ČLS JEP